Ομιλία του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού Δρα Πέτρου Μ. Καρεκλά στην Αντικατοχική Εκδήλωση στο Οδόφραγμα Μιας Μηλιάς που οργανώνει ο Δήμος Κυθρέας και η Συντονιστική Επιτροπή Ευρύτερης Περιοχής Κυθρέας
Δευτέρα 16 Ιουλίου 2001
Οδόφραγμα Μιας Μηλιάς, ώρα 8.30 μ.μ .

Είμαι ιδιαίτερα συγκινημένος γιατί βρίσκομαι και πάλιν - όπως και κάθε χρόνο - εδώ μαζί σας στην αντικατοχική αυτή εκδήλωση που διοργανώνει ο Δήμος Κυθρέας και η Συντονιστική Επιτροπή Ευρύτερης Κυθρέας που συνδυάζεται για μια ακόμα φορά με τον Εσπερινό της Πολιούχου Αγίας της Κυθρέας, της Αγίας Μαρίνας, της οποίας την χάριν επικαλούμαστε και ικετεύουμε.

Η μνήμη σήμερα μας μεταφέρει σε τόπους όμορφους και αγαπητούς· στην καταπράσινη Κυθρέα και τη γύρω περιοχή που από τη μια μεριά τους δεσπόζει επιβλητικός ο Πενταδάκτυλος και από την άλλη απλώνεται νωχελικά η πεδιάδα της Μεσαορίας. Το νερό του Κεφαλόβρυσου είχε δημιουργήσει έναν επίγειο παράδεισο. Τα πλατάνια, οι ευκάλυπτοι, οι λεμονιές, οι λαχανόκηποι, οι ελιές και οι χαρουπιές έδιναν ένα αλλιώτικο χρώμα στο χώρο. Όσο για τα σπίτια μπορούμε χωρίς υπερβολή να πούμε ότι κάθε σπίτι με την αυλή του αποτελούσε μια μικρή όαση. Ήταν κτισμένα αραιά μέσα σε κήπους και περιβόλια. Άλλα σκαρφάλωναν στην πλαγιά κι άλλα άπλωναν στην πεδιάδα.

Η ζωή στην Κυθρέα και τη γύρω περιοχή κυλούσε ξέγνοιαστα και όμορφα μέχρι την αποφράδα μέρα της εισβολής των Τούρκων. Και όταν πια στις 14 Αυγούστου, στη Β΄φάση της τουρκικής εισβολής, αφού έσπασε το ηρωικό μέτωπο των μαχητών μας της γραμμής Μιας Μηλιάς, πήραμε το δρόμο της προσφυγιάς. Ξεριζωθήκαμε από το περιβάλλον μας. Ένα περιβάλλον που το αποτελούσε η φύση, η ανθρώπινη κοινωνία, οι εκκλησίες και οι παραδόσεις του τόπου. Οι Κυθρεώτες και οι κάτοικοι της γύρω περιοχής άφησαν τον απέραντο κάμπο, τα καταπράσινα περιβόλια, την απλοχωριά του τόπου τους και συμπυκνώθηκαν σ' έναν προσφυγικό συνοικισμό ή σ' ένα αστικό

διαμέρισμα. Και πώς να χωρέσει η απλόχωρη αυλή, τα απέραντα περβόλια, ο ηλιακός με τη σουβάντζα και την καμάρα σ' ένα προσφυγικό διαμέρισμα;

Διωγμένοι από τις εστίες μας νιώθουμε χαραγμένο μέσα μας πως η ανεστιότητα δεν είναι μόνο το χάσιμο της γης και της περιουσίας, μα και το λύγισμα και αδυνάτισμα των δεσμών, το ξέφτισμα των εθίμων και το ξεθώριασμα της ιδιαίτερης εκείνης συνείδησης που είχαμε ο καθένας στο σπίτι του, στη γειτονιά, στο χωριό του.

Οι εγκάρδιες σχέσεις, που ανθούσαν στην πλατεία, στο καφενείο ύστερα από τη βιοπάλη, στην εκκλησία που συνιστούσε κέντρο πνευματικό τις Κυριακές και τις μεγάλες γιορτές της Χριστιανοσύνης, ραγίστηκαν με την προσφυγιά κι άφηκαν το κενό και την πίκρα στην αποξηραμένη ψυχή μας.

Θερμά συγχαρητήρια αξίζουν σε όλους, γιατί και στην προσφυγιά συνεχίζεται η παράδοση του τόπου μας. Αυτό φαίνεται από τις διάφορες εκδηλώσεις που διοργανώνουν οι διάφοροι φορείς, όπως είναι και η σημερινή. Επιτυγχάνεται με τον τρόπο αυτό η μεταλαμπάδευση στοιχείων της πολιτιστικής μας κληρονομιάς στη νέα γενιά. Αυτά τα στοιχεία είναι η μαγιά που θα φουσκώσει σαν έλθει η άγια ώρα που θα ηχήσουν χαρμόσυνα οι καμπάνες των εκκλησιών μας. Μόνο τον πολιτισμό μας έχουμε να αντιτάξουμε στη σιδερόφρακτη αποκοτιά του κατακτητή. Το πνεύμα μας ενάντια στην ύλη, το μέτρο ενάντια στην ύβρη.

Με τον πολιτισμό μας, όπως εύστοχα παρατηρεί ο Κώστας Γεωργουσόπουλος «πρέπει να πνίξουμε τα διεθνή κέντρα αποφάσεων» που «δεν ακούνε το βραχνά μας». Ίσως τότε αντιληφθούν ότι αυτά τα χώματα κι αυτές οι πέτρες κουβαλούν τριών χιλιετηρίδων ελληνική ιστορία. Αυτές οι εκκλησίες κι αυτά τα ξωκλήσια μαρτυρούν τη δύναμη και το πάθος που μας μετάγγισε η απαρασάλευτη και ιερή μας πίστη.

Οι σπασμένοι σταυροί, οι βεβηλωμένοι τάφοι και οι λεηλατημένες εκκλησίες της κατεχόμενης γης μας που κατά καιρούς βλέπουμε, ματώνουν την ψυχή μας και μας γεμίζουν με αποτροπιασμό και οργή. Τι τους φταίνε οι νεκροί; Τι τους φταίνε οι εκκλησίες; Σκοτώνεις με πολλούς τρόπους ένα νησί.... την ψυχή όμως των ανθρώπων του πώς να την ξεριζώσεις;

Μόνο στα έργα που αφήνουν πίσω τους οι άνθρωποι διακρίνει κανείς την

αντοχή και την ψυχή τους .

Η αγάπη για τη ζωή και η δύναμη για τη δημιουργία υπάρχει στα έργα τα οποία στάθηκαν όρθιοι οι άνθρωποι στη γη μας. Και για να θυμηθούμε το Γιώργο Σεφέρη:

«τούτα τα κορμιά

πλασμένα από ένα χώμα που δεν ξέρουν, έχουν ψυχές..

Φωνή Κυρίου επί των υδάτων..

Νήσος τις εστι»

Κι εμένα η μοίρα μου, σαν όλων μας εδώ, μ' έριξε πρόσφυγα, ν' αγναντεύω πίσω απ' αυτό το συρματόπλεγμα της ντροπής, το σπίτι της χαράς και της ευτυχίας μου, γι' αυτό και νιώθω τους κραδασμούς της καρδιάς σας και τα πεταρίσματα της ψυχής σας. Νιώθω τον πόνο και το παράπονό σας γιατί 28 τώρα χρόνια δεν ήταν αρκετά για να φέρουν λύτρωση απ' αυτό το βάσανο.

Την πίκρα αυτή τίποτε δεν την μεταποιεί σε κάτι άλλο γλυκύτερο παρά μόνο η πίστη και η ελπίδα για επιστροφή.

Η πίκρα μας αυτή γίνεται τις μέρες αυτές μεγαλύτερη καθώς η θύμηση μας πάει πίσω σε τόπους όμορφους και αγαπημένους.

Δυστυχώς οι κάτοικοι της Κυθρέας και των γύρω χωριών δεν έχασαν μόνο υλικά αγαθά. Έχασαν και αγαπημένα πρόσωπα. Η Κυθρέα θρήνησε 20 θύματα της Τουρκικής βαρβαρότητας και αναζητεί ακόμα 61 αγνοούμενους. Στο Παλαίκυθρο τα θύματα ανήλθαν στους 20 και οι αγνοούμενοι στους 14. Στο Νέο Χωριό καταμετρούνται 36 θύματα και 45 αγνοούμενοι. Το ίδιο κι' αλλού.

Μνημονεύουμε σήμερα όλους εκείνους που έπεσαν μαχόμενοι ή σφαγιάστηκαν ή αγνοείται η τύχη τους. Η Ιστορία παρακολουθεί τα βήματά μας και οι ψυχές των ηρώων που έπεσαν υπερασπιζόμενοι την πατρίδα απαιτούν να φανούμε αντάξιοί τους.

Καλούμαστε όλοι με σταθερή πίστη στα ελληνοχριστιανικά μας ιδεώδη και με άγρυπνη τη συνείδηση να πορευτούμε στον αγώνα για ελευθερία και επιστροφή. Κυβέρνηση, Βουλή, Κόμματα, όλος ο λαός, δεν έχουμε επιλογή παρά να συνεχίσουμε τον αγώνα μέχρι την επικράτηση των αρχών του δικαίου και της ελευθερίας. Ευχή όλων είναι όπως ο Θεός και η Αγία Μαρίνα της οποίας ο εσπερινός τελέστηκε απόψε, να μας δίνουν δύναμη, αντοχή και υπομονή μέχρι την πολυπόθητη μέρα της επιστροφής στην αγαπημένη Κυθρέα και τα γύρω χωριά. Ας ελπίσουμε ότι